

При рударите от с. Изворец, Варненско свекървата символично заплаща на момината майка честта на дъщеря ѝ. „Там пет лева, два лева, ама трябва да заплати“. Майката на булката коли петел или кокошка и боядисва с кръв по лицето, по челото хората, които са се събрали да чакат „честта“ (Дечева 2004: 176).

Сутринта на следващия ден радостта се пренася в дома на момичето - нейните родители са особено горди, че са опазили дъщеря си. Там отиват свекъра и свекървата, роднини, но без младите. Носят чаршафа, „сладката“ ракия, свири музика. И тук всички пускат пари върху „честта на булката“ /”дели калънк“, които после ѝ се дават. След като се почерпят, филичите се договарят за годежа и сватбата. Единствено при тях чаршфът с „честта“ остава при момината майка, а при всички останали групи го прибира свекървата. Пази се при чеиза и не се използва за нищо друго.

Бургуджите от с. Камен, Великотърновско са запазили своеобразен знак – червена панделка, който показва, че булката е девствена. Тя се вързва на кръста ѝ или отгоре на булото.

В групите на „тракийските“ калайджии, софийските грастари и калайджите свождането става чак след сватбата – в неделя вечерта. При сливенските „български“ цигани също става по това време. След като се види „честта“ на булката и се съобщи на майка ѝ, тя дарява по риза. Сватбарите ѝ пеят: „Аферим момина майка...“ (Георгиева 1966: 39).

По време на катунарстването за свождането „тракийските“ калайджии освобождават и приготвят катуна (палатката) на свекъра. Всички чакат с нетърпение сутринта резултата. Свекървата влиза да вземе и изнася бялата кърпа с петното, символ на девствеността. Показва я на всички, да видят честта на булката. След това младата булка излизане от палатката, взема ибрик* с вода и полива на свекъра и свекървата, за да си измият ръцете - те ѝ дават златни пари. Последва посещение при родителите на момичето, наречено „момин ден“. На него присъстват и младоженците. И тъй като това става в понеделника след сватбата (в традицията е известно повече като „повратки“ - първото посещение на младите в дома на момините родители), на излизане от дома на младоженца музикантите пеят: „Прощавай булка, без нас ще може, без него не може“. По пътя свекървата показва на всички, които искат да видят кърпата с „честта“. Младоженецът носи ибрика с вода. Пристигайки в моминия дом, младите целуват ръка на родителите, а те даряват дъщеря си с китка, украсена със

* Метален или глинен съд за вода със силно извит чучур. Ползва се за поливане.